

Гурінчук Олена Володимирівна

студентка 4-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ КИШЕНЬКОВИХ КРАДІЖОК

У сучасному суспільстві серед корисливих злочинів досить поширеними є крадіжки, серед яких особливе місце займають саме кишенькові крадіжки, які перманентно вчиняються кожного дня в переповненому громадському транспорті, в магазинах, в метро, на базарах, ярмарках, та в інших місцях, де спостерігається велике скупчення людей.

Окремі аспекти, пов'язані з розкриттям, розслідуванням та попередженням крадіжок, висвітлювали у своїх працях Ю.П. Аленін, П.Д. Біленчук, А.Ф. Волобуєв, Т.В. Варфоломєєва, В.Г. Гончаренко, В.А. Журавель, В.С. Зеленецький, А.В. Іщенко, Н.І. Клименко, І.І. Когутич, В.П. Колмаков, Є.І. Макаренко, М.Я. Сегай, В.Ю. Шепітько та інші. Однак внаслідок удосконалення способів вчинення кишенькових крадіжок, зміни предметів злочинного посягання, особливостей обстановки вчинення злочинів, відсутності свідків-очевидців проблема розслідування кишенькових крадіжок потребує свого подальшого наукового дослідження.

Поширеність кишенькових крадіжок пояснюється багатьма чинниками, зокрема: не потребують ретельного готування до вчинення злочину та використання особливих знарядь, носять часто ситуативний характер, досить важко встановити місце вчинення злочину, не характеризуються яскраво вираженою «слідовою картиною», примітивні способи приховання вчинення злочину, низький рівень розкриття та недовість шляхів протидії.

Нині в криміналістиці кишенькових злодіїв поділяють більше ніж на 50 видів. Серед них такі групи: «писарі», «ширмачі», «трясуни», «щипачі», «дубили». За місцем «роботи» кишенькарів поділяють на «кротів», колесників або гумовиків, базарників чи магазинників, вуличників, барсетників, театралів і марвіхерів (спеціалізуються тільки на багатіях) [1, с. 346-347].

Важливе значення серед криміналістичної характеристики кишенькових крадіжок відіграє саме особа злочинця. Для кишенькових крадіїв характерний високий ступінь професіоналізму. На сьогоднішній день більшість із них є знавцями психології, вони ретельно обирають жертву, переважно серед неуважних або зайнятих людей. Кишеньковий злодій не дивиться задумливо у вікно, не читає, він спостерігає за пасажирами, видивляється відповідну жертву. Він легко може

прикинутися сліпим, кульгавим, глухим, а також особою, яка «випадково» натикається на пасажирів, спотикатися, тощо.

Крім цього, «професія» кишенькаря потребує швидкої реакції, залізної витримки, гострого зору, що поєднується із внутрішнім спокоєм. Зустрічаються серед кишенькових злодіїв навіть професійні фокусники або ілюзійністи.

Особа кишенькового злодія характеризується не тільки внутрішніми, а і зовнішніми, в тому числі фізіологічними особливостями. Щодо зовнішності, то карманників досить важко відрізнити від звичайних людей. Переважно це особи невисокого зросту, не примітної фізіологічної будови, відсутність алкогольної та наркотичної залежності, багато з них виглядають респектабельно і позитивно. Специфічність кишенькових злодіїв полягає і в їхніх чутливих пальцях рук. Вони, як правило, тонкі, довгі, дуже гнучкі, сприйнятливі до зовнішніх подразників (предметів).

Предмети злочинного посягання є різноманітними, до них традиційно відносять гроші, гаманці, мобільні телефони, документи, дорожчості. Саме предмет злочину також впливає на результативність розслідування. Дуже часто карманники гаманці, документи та інші речі, які для них не становлять ніякої цінності, просто викидають. Якщо предметом злочину є мобільний телефон, то можна встановити його місцезнаходження за допомогою слідчих дій, в тому числі більшість сучасних телефонів оснащені спеціальними програмами, які дають змогу потерпілому самостійно встановити місце знаходження телефону. Деякі маніпуляції можливі із банківськими картками, зокрема можна встановити останні місця, де відбувалися спроби здійснення розрахунків. Дещо складніше, якщо предметом злочину є гроші.

Однією із найефективніших слідчих дій, є огляд місця події (якщо його можливо встановити), в тому числі перевіряються місця збуту викраденого, проводиться допит потерпілого, допит свідків, використання криміналістичних обліків з відбитками пальців зареєстрованих злочинців, відбувається перевірка за способом вчинення злочину, розміщення оголошень в соціальних мережах.

На сьогоднішній день довести винуватість кишенькового злодія досить важко, завдяки високому рівню їхнього професіоналізму, якщо він не був на момент вчинення крадіжки схоплений за руку, що зустрічається досить рідко. Саме тому повинна бути розроблена ефективна система слідчих (розшукових) дій, які будуть спрямовані саме на розслідування кишенькових крадіжок, а також сукупність засобів та методів протидії даному виду злочинів.

Список використаних джерел

1. Пряхін Є.В. Кишенькові крадіжки: криміналістична характеристика// Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична / головний редактор М.М. Цимбалюк. – Львів: ЛьвДУВС, 2012. – Вип. 1. – С. 560.

Ключові слова: кишенькові крадіжки, криміналістична характеристика, карманники, особа злочинця, особа кишенькового злодія, розслідування кишенькових крадіжок.

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент кафедри криміналістики Паляничко Д. Г.*

***Задорожня Елена Александровна,
Ковалев Виктор Олегович***

студенты 4 курса Института уголовной юстиции
Национального университета «Одесская юридическая академия»

СПОСОБЫ СОВЕРШЕНИЯ МОШЕННИЧЕСТВА В СФЕРЕ ИНВЕСТИРОВАНИЯ СТРОИТЕЛЬСТВА КАК ЭЛЕМЕНТ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Одним из проявлений криминальной деятельности в строительной отрасли является финансовое мошенничество в инвестиционно-строительной сфере.

Строительная отрасль – одна из приоритетных отраслей экономики, которая имеет значительное социальное значение. Большой денежный оборот, несовершенство правового регулирования, отсутствие эффективного контроля со стороны компетентных субъектов, правовая неосведомленность частных инвесторов и другие факторы привели к быстрой криминализации инвестиционно-строительных отношений.

Правонарушения в строительстве происходят на всех стадиях технологического цикла – от выделения органами власти земельных участков под застройку до сдачи объектов в эксплуатацию.

Отдельной проблемой является криминализация отношений по финансированию строительства объектов жилой недвижимости. Для большинства граждан Украины жилье – самое ценное и дорогое имущество, находящееся в собственности. Учитывая среднестатистические доходы в стране, мошенничества в строительной сфере имеют последствия не только в виде фактических материальных убытков, но